

WHO IS JESUS? JESUS' IDENTITY QUESTIONED IN MARK 8.27-30

CINE ESTE ISUS? IDENTITATEA LUI ISUS PUSĂ ÎN DEZBATERE ÎN MARCU 8:27-30

ANDREI-DANIEL POP*

ABSTRACT. One of the most difficult issues that Jesus' contemporaries had to deal with was the question about his identity. In the context of a fierce monotheism, highlighted by the effects of the Babylonian exile, which definitely eliminated idolatry from Israel, a man's claim to possess divine nature would have been outrageous from the onset. However, one's response to the challenge of recognising Jesus' identity depends on whether he or she belongs to those who accept the Kingdom of Christ or those who reject it. In this paper we propose an analysis of Mark 8.27-30 in order to see just how Mark constructs the debate over Jesus' identity. From a methodological point of view, we will present some general aspects regarding the challenges raised by this text, therefore we will refer to the available Romanian translation, with its rendition of Mark's insights on said identity. The text's exegetical aspects, its key phrases, structural elements and the context of the events, together with the comparison between the affirmation of Jesus' identity in Mark and the other gospels, will underline the process that rounds up the identity debates in Mark's gospel.

KEY WORDS: identity, Messiah, miracles, redemption, cross

Introducere

La prima vedere, textul din Marcu 8:27-30 poate lăsa o impresie ușor confuză. Isus este cel ce inițiază cu ucenicii o discuție despre identitatea Sa, iar când Petru îi afirmă corect identitatea, anume că Isus este Cristosul – afirmație contrară opiniei generale – El le poruncește cu tărie ucenicilor să păstreze pentru ei adevărul care le-a fost descoperit. Această situație ridică întrebări cu privire la scopul pentru care Isus a inițiat discuția și la motivul pentru care nu vrea să-și facă publică identitatea. Prin exercițiul exegetic din lucrarea de față vom căuta să răspundem acestor provocări.

Astfel, în cele ce urmează vom compara patru traduceri din limba română și din limba engleză ale acestui text. Versiunea Dumitru Cornilescu îl redă în felul următor: „Isus a plecat cu ucenicii Săi în satele Cezareii lui Filip. Pe

* ANDREI-DANIEL POP este doctorand în teologie la Universitatea „Aurel Vlaicu“ din Arad, România. E-mail: andreidanielpop@yahoo.com.

drum le-a pus următoarea întrebare: «Cine zic oamenii că sunt Eu?» Ei I-au răspuns: «Ioan Botezătorul; alții: Ilie; alții: unul dintre proroci». «Dar voi, i-a întrebat El, cine ziceți că sunt Eu?» «Tu ești Cristosul!» I-a răspuns Petru. Isus le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El. « Noua Traducere în limba română redă pasajul astfel: „Isus și ucenicii Lui s-au dus spre satele Cezareii lui Filip. Pe drum, Isus i-a întrebat pe ucenicii Săi: – Cine zic oamenii că sunt Eu? Ei I-au răspuns: – Unii zic că ești Ioan Botezătorul, alții zic că ești Ilie, iar alții zic că ești unul dintre profeți. – Dar voi cine ziceți că sunt Eu? i-a mai întrebat El. Petru a răspuns: – Tu ești Cristosul! Isus i-a avertizat să nu spună nimănui despre El.“

Se poate observa că nu există diferențe considerabile între cele două versiuni. Noua Traducere în limba română, fiind o versiune recentă, folosește un limbaj contemporan, cu o altă topică a propoziției și schimbând anumiți termeni, de exemplu termenul de „proroc“ cu cel de „profet“. Însă o diferență semnificativă survine în finalul pasajului, în versetul 30, unde Cornilescu spune că Isus le „poruncește cu tărie“ ucenicilor să nu spună nimănui nimic, pe când NTR traduce „i-a avertizat“. Această diferență constă în gradul de intensitate al interdicției date ucenicilor. Cornilescu pare să sugereze o interdicție categorică cu privire la divulgarea identității lui Isus, iar NTR sugerează o recomandare pe care o primesc ucenicii de a nu spune altora despre Isus. Versiunea NIV (“Jesus and his disciples went on to the villages around Caesarea Philippi. On the way he asked them, ‘Who do people say I am?’ They replied, ‘Some say John the Baptist; others say Elijah; and still others, one of the prophets.’ ‘But what about you?’ he asked. ‘Who do you say I am?’ Peter answered, ‘You are the Messiah.’ Jesus warned them not to tell anyone about him.”) concordă cu traducerea propusă de NTR și folosește termenul “warned”, iar King James Version (And Jesus went out, and his disciples, into the towns of Caesarea Philippi: and by the way he asked his disciples, saying unto them, Whom do men say that I am? And they answered, John the Baptist: but some say, Elias; and others, One of the prophets. And he saith unto them, But whom say ye that I am? And Peter answereth and saith unto him, Thou art the Christ. And he charged them that they should tell no man of him.) folosește termenul “charged”, care are sensul de a responsabiliza. Așadar trebuie stabilit sensul corect al termenului grecesc ἐπιτιμάω. Acest termen mai apare în 28 de expresii în toate evangheliile (Matei 8:26, Matei 12:16, Matei 16:22, Marcu 1:25, Marcu 3:12, Marcu 4:29, Marcu 8:30, Marcu 8:33, Luca 9:21 etc.). Termenul este folosit cu sensul de certare sau muștrare, când este vorba despre acțiune asupra unor elemente neînsuflite, cum ar fi marea sau vântul (vezi potolirea furtunii), iar când Isus se adresează ucenicilor sau demonilor, termenul este folosit pentru a interzice, în cazul de față, dezvăluirea identității lui Cristos. Așadar, deși există diferențe de traducerea a termenului, sensul intenționat

de evanghelistul Marcu a fost de a arăta interdicția dată de Isus de a-I dezvălui identitatea (Brie 2010: 157).

O altă diferență între versiunile de mai sus este că traducerea Cornilescu, NTR și King James desemnează identitatea lui Isus prin cuvântul „Cristosul“, pe când NIV folosește termenul „Mesiah“. Aceasta nu schimbă sensul termenului, fiind vorba despre „Unsul“ din Isaia 11:1, echivalat în greacă cu Cristos, iar în ebraică cu Mesiah (Maier 1999: 297).

Context și aspecte exegetice

Contextul imediat al pasajului studiat prezintă activitatea itinerantă a lui Isus în diferite localități, precum Tir (7:24), Sidon, Decapole (7:31), Betsaida (8:22), în toate aceste locuri săvârșind minuni și vindecări, iar reacția fariseilor fiind de respingere. În acest context se impunea clarificarea identității lui Isus în fața ucenicilor. Așa cum am arătat în secțiunea **A** a textului, discuția dintre ucenici și Isus are loc pe drum (metaforă semnificativă pentru ucenicie), spre Cezareea lui Filip. Gerhard Maier subliniază importanța discuției dintre ucenici și Isus în afara orașului, pe drum, fără alți martori (Maier 1999: 294), fapt datorat semnificației esențiale a subiectului ce urma discutat și a păstrării sub tăcere a descoperirii.

În contextul larg al întregii Evanghelii după Marcu sunt necesare două mențiuni cu privire la text. Pe de o parte, Marcu folosește în mod strategic trei afirmații clare prin care relevă faptul că Isus are identitatea de Cristos. Mărturisirea lui Petru din Marcu 8:27-30 face parte din această strategie și este situată la mijlocul evangheliei.

Pe de altă parte, interdicția de a divulga identitatea lui Isus vine în contextul mai multor interdicții adresate de Isus diferitelor categorii de interlocutori. Interdicția de a vorbi despre Isus apare în cinci situații, înainte de mărturia lui Petru. Când făcea exorcizări, Isus le interzicea demonilor să-I divulge identitatea (1:34, 44), în cazul învierii fiicei fruntașului sinagogii, interdicția este reluată (5:43), iar în alte două situații de vindecare Isus interzice vestirea faptei Lui (7:36; 8:26). Aceste interdicții fac posibilă discuția despre așa-numitul secret mesianic și prezintă identitatea lui Isus ca fiind una dintre temele centrale ale evangheliei. De remarcat limbajul comun al interdicțiilor, limbaj pe care Ioan Brie îl consideră un semn al activității redacționale a lui Marcu asupra Evangheliei, însă nu în sensul inventării interdicțiilor, ci al editării lor, a așezării lor în evanghelie pentru a sluji „secretului mesianic“, descoperirea publică a identității reale a lui Isus având loc doar după înviere (Brie 2010: 157).

Expresia-cheie în Marcu 8:27-30

Deși apare pentru o singură dată în text, expresia-cheie este cuprinsă în afirmația lui Petru: „Tu ești Cristosul!“ Așadar, întregul text gravitează în

jurul întrebării „Cine este Isus?“, iar după ce sunt prezentate opiniile altora, răspunsul dat de Petru, ca reprezentant al ucenicilor, relevă identitatea reală a lui Isus: El este Cristosul. Inclusiv interdicția imediat de după afirmația lui Petru subliniază centralitatea răspunsului lui în textul studiat. Vom explica, așadar, termenul de „Cristos“ și vom prezenta pe scurt câteva funcții pe care le îndeplinește Cristos. Cristos, în greacă Χριστός, traduce titlul de „Unsul“ sau „Odrasla“ din Isaia 11:1, adică ebraicul Mesiah.

Prin titlul de Cristos se înțelege împlinirea profețiilor Vechiului Testament, care vorbesc despre venirea unui Eliberator al poporului lui Dumnezeu. Încă de la intrarea păcatului în lume, Dumnezeu promite restabilirea relației dintre El și om, de aceea Geneza 3:15 afirmă că „sămânța femeii“ va ieși biruitoare în conflict cu răul, cu Satan, redat în text ca „șarpe“. În așa-numiții psalmi mesianici (care vestesc venirea lui Mesia), anume Psalmii 2, 8, 16, 22, 45, 110 etc., se prezice faptul că Dumnezeu va trimite un Eliberator pentru poporul Său. Speranța mesianică este accentuată de legământul davidic, care are profund caracter mesianic, vezi 2 Samuel 7 (Edwards 2002, 211). Cărțile profetice precum Isaia, Daniel sau Zaharia prezintă lucrarea de eliberare a lui Mesia, prin care se înțelege restaurarea domniei davidice și superioritatea poporului lui Israel în raport cu restul națiunilor (Barclay 1975: 173). Așadar, în vremea lui Isus, când Israel se afla sub ocupație romană, așteptarea mesianică a unui eliberator era intensă, și tocmai ea a creat confuzia majoră privitoare la Isus, fiindcă oamenii se așteptau ca El să fie un eliberator politic pentru Israel, or Cristos a venit să elibereze de sub robia păcatului (Barclay 1975: 173).

Principala funcție îndeplinită de Cristos este de Mântuitor sau Răscumpărător. Epistola către Evrei afirmă că El „S-a făcut pentru toți cei ce-L ascultă urzitorul unei mântuiri veșnice“ (Evrei 5:9). Prin natura afectată de păcat, omul este incapabil să facă ceva pentru a se salva, așadar are nevoie de un Salvator extern, de Cristos. A fost necesar ca Isus Cristos să moară la Calvar, plătind prețul păcatului și făcând astfel posibilă mântuirea omului. Atât Vechiul, cât și Noul Testament îl prezintă pe Mesia, pe Cristos, ca Răscumpărător (Isaia 59:20; Efeseni 1:7). Cristos este cel ce realizează răscumpărarea deplină prin jertfa de pe Golgota, prin crucea Sa. Crucea lui Cristos reprezintă punctul central în actul răscumpărării. Prin sistemul de jertfe din Vechiul Testament nu se făcea ispășirea completă a păcătosului, ci vina și pedeapsa au rămas în continuare, până când Cristos a plătit la cruce prețul pentru iertarea tuturor oamenilor, săvârșind răscumpărarea (Evrei 9:11-14; Evrei 10:4). Deși jertfa lui Cristos a însemnat prețul pentru răscumpărarea întregii omeniri, ea este eficientă doar în dreptul celor ce o acceptă, iar mai apoi fac din El Mântuitorul lor personal (Walvoord 2005: 454). Vorbind despre titlu de Cristos, este necesar să amintim și oficiile pe care le îndeplinește El. În primul rând, Cristos îndeplinește oficiul de preot, prin

care înțelegem lucrarea Sa de mijlocire, El fiind singurul mediator între om și Dumnezeu (1 Timotei 2:5), astfel că ne aduce înaintea Tatălui în mod continuu (Evrei 9:24). Autorul Epistolei către Evrei prezintă apoi lucrarea lui Cristos de mare preot (Evrei 4-9), prin care s-a realizat reconcilierea între Dumnezeu și oameni. Mai mult, Cristos a realizat curățirea sanctuarului ceresc prin propriul sânge (Evrei 9:12), lucrare de curățire care are urmări majore în ce privește efectul păcatului. Înțelegem din necesitatea de a curăți sanctuarul că păcatul nu a avut efect doar asupra relației dintre om și Dumnezeu sau doar asupra Pământului, ci inclusiv asupra sanctuarului ceresc. Un alt oficiu îndeplinit de Cristos este cel de profet, prin care înțelegem capacitatea lui Cristos de a-L revela pe Tatăl. Cristos nu a fost un mesager al revelației divine, ci, conform textului din Evrei 1:1, El este Revelația însăși. Prin oficiul de profet are loc împlinirea profeției făcute de Moise în Deuteronom 18:15, unde se afirmă că Dumnezeu va oferi poporului Său un alt profet, asemenea lui Moise. Cel de-al treilea oficiu împlinit de Cristos este cel de rege, prin care înțelegem domnia lui Cristos atât în viața personală a credinciosului, cât și peste întreaga Creație. În Efeseni 1:21, apostolul Pavel îl prezintă pe Cristos ca Domn peste orice autoritate sau domnie. Cristos S-a prezentat pe Sine ca rege înaintea lui Pilat și a afirmat existența Împărăției Sale, vezi Luca 19:38 (Grudem 2004: 568-573). În trecut fie spus, prezentarea oficiilor lui Cristos poate constitui o temă de cercetare de-sine-stătătoare, însă cea oferită în lucrarea de față este suficientă pentru a explicita succint titlul de Cristos.

După această incursiune în literatura dedicată sensurilor termenului de Cristos aplicat lui Isus, revenim la afirmația lui Petru din Marcu 8:29, reținând că este prima declarație oficială a identității creștine. Dacă, potrivit opiniei generale, Isus era unul dintre profeți sau chiar Ioan Botezătorul, prin declarația lui Petru are loc definirea identității creștine, întrucât pentru ucenici Isus nu este doar un profet sau un făcător de minuni, ci Cristosul cel promis. Aici survine diferența dintre învățătura creștină și celelalte religii, anume unicitatea lui Isus, Cristosul (Maier 1999: 297).

Structura textului

În cele ce urmează vom prezenta structura textului din Marcu 8:27-30 și vom oferi explicații cu privire la fiecare secțiune. O structură similară celei propuse de noi se găsește și la Mark Strauss, în colecția de comentarii Zondervan (Strauss 2014: 359):

- A. Isus a plecat cu ucenicii Săi în satele Cezareii lui Filip. Pe drum le-a pus următoarea întrebare:
- B. „Cine zic oamenii că sunt Eu?”
- B`. Ei I-au răspuns: „Ioan Botezătorul; alții: Ilie; alții: Unul dintre proroci.”
- C. „Dar voi“, i-a întreat El, „cine ziceți că sunt Eu?”

C. „Tu ești Cristosul!“ I-a răspuns Petru.

D. Isus le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El.

Textul este format din șase secțiuni, iar secțiunea **A** reprezintă cadrul în care are loc discuția dintre Isus și ucenicii Săi, anume pe drumul spre satele Cezareii lui Filip. Faptul că Isus inițiază discuția în timp ce se aflau pe drum, în călătorie, are o însemnătate mai profundă și trimite la „drumul umilinței, respingerii, suferinței și morții“ (Edwards 2002: 208). Deși la prima vedere aceasta pare o spiritualizare incorectă a textului (Domnul și ucenicii fiind într-o călătorie fizică), opinia lui Edwards se susține dacă luăm în calcul evenimentele următoare, adică anunțarea imediată a morții Domnului Cristos (Marcu 8:31-33) și schimbarea la față (Marcu 9:2-11). Pe de altă parte, Robert Stein susține că în Evanghelia după Marcu, și în general în perioada Bisericii Primare, imaginea drumului era asociată cu ucenicia, cu urmarea lui Cristos (Stein 2008: 398; Brie 2010: 159). Totuși, cele două perspective nu se află neapărat în conflict direct, ci pot fi complementare. Imaginea drumului în Marcu include aspectul uceniciei (perspectiva lui Stein), ceea ce se concretizează într-o viață de suferință (perspectiva lui Edwards), în împărțirea suferințelor lui Cristos.

Secțiunea **B** relevă faptul că Isus inițiază discuția cu privire la identitatea Sa. De remarcat și că până la acest moment Marcu prezintă alte câteva perspective privitoare la identitatea lui Isus. În capitolul 3 sunt surprinse cel puțin trei perspective: Isus este privit de farisei ca păcătos din pricina nerespectării Sabatului (v. 1-6); în ochii propriei familii, Isus acționează iresponsabil, fără discernământ (v. 21), iar cărturarii considerau că Isus este demonizat, ca dovadă v. 22 (Maier 1999: 295).

Capitolul 6 prezintă alte câteva perspective asupra lui Isus. În debutul capitolului se relatează că Isus este respins în satul natal (v. 2-6), pentru ca mai apoi Irod Antipa să-l considere drept Ioan Botezătorul înviat (v. 14); în sfârșit, în finalul capitolului Isus este prezentat ca făcător de minuni și vindecător, vezi v. 53-56 (Alexander 1984: 222). Trebuie remarcat că majoritatea percepțiilor despre Isus (exceptând-o pe cea de vindecător) au caracter negativ și nici una nu-L prezintă ca fiind Mesia, Cristosul. În acest context vine clarificarea asupra identității Sale, la inițiativa lui Isus, însă nu înaintea tuturor, ci exclusiv înaintea ucenicilor.

Secțiunea **B'** surprinde, pe de altă parte, trei percepții cu privire la Isus, de data aceasta cu conotație pozitivă, însă tot fără a-I atribui titlul de Cristos. Prima opinie menționată de ucenici îl identifică pe Isus cu Ioan Botezătorul. Fundalul acestei percepții îl reprezintă condamnarea și execuția lui Ioan Botezătorul de către Irod, precum și suspiciunea acestuia că Isus ar fi Ioan înviat (6:15, 16). Craig Evans afirmă că „lucrarea lui Isus a atras atât de mult atenția și a fost însoțită de o putere atât de mare, încât oamenii în general se întrebau dacă nu cumva Dumnezeu l-a înviat pe Ioan pentru a continua

lucrarea de pregătire a Împărăției“ (Evans 2001: 14), iar întrebarea lor este întemeiată.

Un alt curent de opinie îl identifica pe Isus cu Ilie, ca împlinire a profeției din Maleahi 4:5, unde se promite revenirea lui Ilie. Identificarea cu Ilie permite cel puțin două perspective. Gerald Miller arată, că în înțelegerea iudeilor, cel ce pregătește calea Domnului este un profet de talia lui Ilie (Maier 1999: 295), iar Robert Stein afirmă că, tot în concepție iudaică, împlinirea profeției din Maleahi se concretizează în învierea literală a lui Ilie pentru a pregăti calea Împărăției lui Dumnezeu (Stein 2008: 398). Considerăm că interpretarea corectă a profeției din Maleahi evidențiază spiritul lucrării profetice a lui Ilie de pregătire a căii Domnului, iar împlinirea profeției, după cum susțin atât Maier, cât și Stein, se vedește lucrarea lui Ioan Botezătorul. Conform celei de-a treia percepții, Isus este unul dintre profeți, prin care se poate înțelege atât învierea unuia dintre profeții din vechime, cât și identificarea lui Isus cu un mesager de la Dumnezeu (Garland 1996: 323). În ce-i privește pe contemporanii Săi, primele două percepții îl identifică pe Isus ca antemergător al lui Mesia, iar a treia ca mesager al lui Dumnezeu. Chiar dacă cea din urmă percepție îl pune într-o lumină pozitivă, pentru oamenii contemporani El nu era Cristosul, Mesia, ci un simplu om trimis de Dumnezeu.

Secțiunea **C** este marcată de provocarea adresată ucenicilor de a-și exprima opinia cu privire la Cristos. După ce au inventariat opiniile generale privitoare la Isus, a fost foarte important ca ucenicii să-și definească propria opinie asupra Lui. Scopul pentru care Isus vrea ca ucenicii să-i definească identitatea ține de pregătirea lor și anunțarea patimilor pe care avea să le sufere Cristosul (France 2002: 329).

Răspunsul apostolului Petru constituie secțiunea **C'**, în care are loc prima identificare oficială a lui Isus cu Cristosul. În opinia lui R. T. France, faptul că Petru este cel ce declară că Isus este Cristosul nu-i conferă statut privilegiat față de restul ucenicilor. Unul dintre episoadele din Evanghelia care stă la baza doctrinei succesiunii apostolice în Biserica Catolică este tocmai mărturisirea lui Petru Isus este Cristosul. Prin această declarație se consideră că apostolul Petru a primit statut primordial, iar sistemul papal este succesiunea sa directă. O astfel de dogmă nu are suport biblic solid și nu poate fi considerată autentică: Petru nu este beneficiarul unic al acestei revelații cu caracter personal, ci vorbește ca reprezentant al ucenicilor ce împărtășeau aceeași convingere despre Isus (France 2002: 323). Sensurile termenului de Cristos au fost deja discutate, de aceea vom spune doar că titlul „Cristos“ în Evanghelia după Marcu este așezat în mod strategic pentru a contura identitatea lui Isus, după cum arată și Bric:

Faptul că Marcu poziționează desemnarea directă a lui Isus ca fiind Cristosul în trei puncte-cheie ale evangheliei sale, anume: la început (1:1), la mijloc 8:29 și la

sfârșit (14:61-62), reflectă intenția de a folosi titlul de Cristos pentru a-i desemna identitatea. (Brie 2010: 164)

Secțiunea **D** a structurii propuse cuprinde interdicția dată ucenicilor de către Isus în ce privește divulgarea identității Sale. Interdicția are a face cu incapacitatea ucenicilor de a înțelege destinul lui Cristos, care însemna jertfirea pe cruce pentru realizarea mântuirii (Lane 1974: 291). În opinia lui Brie (2010: 166), proclamarea prematură a mesianității lui Cristos ar fi avut consecințe nefaste din cauza așteptării mesianice eronate a poporului Israel, iar revelarea plenară a identității lui Isus ca fiind Cristosul trebuia să aibă loc doar după confirmarea Lui prin învierea din morți. Așadar, interdicția din versetul 30, care face parte din „secretul mesianic“, reflectă dorința lui Isus de a fi cunoscut drept Cristos nu prin intermediul minunilor, al exorcizărilor sau învățăturilor Sale, ci prin jertfa și învierea Sa, elemente care au făcut posibilă realizarea bazei obiective a mântuirii și răscumpărării omului din păcat.

Paralele cu celelalte evanghelii

Mărturia lui Petru este consemnată în restul Evangheliilor, în cele sinoptice în mod similar, iar în Evanghelia după Ioan într-un context diferit. Evanghelia după Matei prezintă evenimentul în capitolul 16:13-20, cu câteva diferențe de nuanță față de relatarea lui Marcu. În secțiunea în care prezintă opiniile generale despre Cristos, Matei introduce și numele lui Ieremia, sugerând că unii dintre contemporani îl asociau pe Isus cu profetul Ieremia (Stein 2008: 399). Petru, care spune că Isus este Cristosul, menționează și că El este „Fiul Dumnezeului celui viu“, arătând astfel originea lui Isus. Elementul suplimentar prezentat în Evanghelia lui Matei, înainte de relatarea interdicției date de Isus, este afirmația Lui despre sorgintea divină a descoperirii lui Petru. În continuarea acestei afirmații este menționat textul la care am făcut referire și pe care teologii catolici îl pun în relație cu succesiunea și autoritatea apostolică. Totuși, dat fiind că succesiunea apostolică și autoritatea apostolică nu reprezintă obiectul cercetării de față, nu vom insista asupra lor.

Dacă relatarea lui Matei, prin comparație cu a lui Marcu, surprinde mai multe detalii, nu la fel stau lucrurile cu relatarea lui Luca. În Luca există doar două elemente diferite față de relatarea lui Matei: primul ar fi că în Luca 9:18-21 contextul nu este al călătoriei (precum în Evanghelia după Matei), ci al rugăciunii în solitudine; a doua diferență este că, potrivit lui Luca, în opinia generală Isus nu este numai unul dintre profeți, ci un profet din vechime, înviat.

Spre deosebire de sinoptici, Ioan prezintă mărturia lui Petru rostită într-un context în care nu Isus inițiază discuția despre identitatea Sa. În Ioan 6, Isus discută despre necesitatea de a mânca trupul Său și a bea sângele Său,

învățătură care a generat o reacție de respingere printre cei ce-L urmau. Când cei mai mulți pleacă, Isus se adresează ucenicilor rămași, întrebându-i de ce nu pleacă și ei. Răspunsul la întrebarea lui Isus constă tocmai în mărturia lui Petru că Isus este Cristosul. Cu alte cuvinte, înțelegerea identității corecte a lui Isus este elementul care-i ține pe ucenici aproape de El (Carson 2006: 303).

În temeiul celor discutate până aici, mărturia lui Petru, după care Isus este Cristosul, este consemnată în toate cele patru evanghelii, diferențele putând fi armonizate dacă le privim din perspectiva scopului și comunităților cărora li se adresează fiecare evanghelist în parte.

Concluzii

Mărturia lui Petru consemnată în Marcu 8:27-30 reprezintă o strategie de afirmare a identității lui Isus drept Cristosul, mărturie regăsită de-a lungul întregii evanghelii. Identitatea lui Isus descoperită cititorilor a fost făcută publică abia la cruce, și nu în timpul lucrării lui Isus. Interdicția dată de El ucenicilor de a nu-I face publică identitatea face parte din așa-numitul „secret mesianic”: ea are rolul de a amâna revelarea publică a identității până după suferințele și învierea Sa, și nu prin intermediul minunilor, exorcizărilor sau învățăturii Sale. Scopul cu care Isus își dezvăluie identitatea exclusiv ucenicilor are rolul de a-i pregăti pentru suferințele Sale, de a-i face să înțeleagă adevăratul destin al lui Cristos, care nu este politic, așa cum considerau majoritatea locuitorilor din Israel.

Bibliografie

- Alexander JA (1984) *A Commentary on Mark*. Worcester: Billing & Sons.
- Barclay W (1975) *The Gospel of Mark*. Edinburgh: Saint Andrew Press.
- Brie I (2010) *Secretul Mesianic în Evanghelia lui Marcu. Rezolvarea unei enigme biblice*. Oradea: Editura Universității din Oradea.
- Carson DA (2006) *The Gospel According to John. The Pillar New Testament Commentary*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Edwards JR (2002) *The Gospel According to Mark*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Evans CA (2001) *Word Biblical Commentary. Mark 8:27-16:20*, volumul 34B. Nashville, TN: Thomas Nelson.
- France RT (2002) *The Gospel of Mark. A Commentary on the Greek Text*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Garland DE (1996) *Mark: The NIV Application Commentary*. Grand Rapids, MI: Zondervan.
- Grudem W (2004) *Teologie Sistematică. Introducere în doctrinele biblice*. Oradea: Făclia.

- Lane WL (1974) *The Gospel of Mark. The New International Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Maier G (1999) *Comentariu Biblic. Evanghelia după Marcu*, volumul 3. Korntal: Lumina Lumii.
- Stein RH (2008) *Mark. Baker Exegetical Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI: Baker.
- Strauss ML (2014) *Mark. Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI: Zondervan.
- Walvoord J (2005) *Comentariu al Noului Testament*. Arad: Multimedia.
- Wiersbe WW (2009) *Comentariul lui Warren Wiersbe la Noul Testament*. Oradea: Metanoia.